

PROF. DR. EMRE KONGAR'IN YAYINEVİMİZDEKİ ÖTEKİ KİTAPLARI

- ABD'nin Siyasal İslam'la Dansı, (11. basım, 2016). Türkiye'nin "model olma" seçeneği.
- Atatürk Üzerine, (13. basım, 2017). Atatürk üzerine özgün denemeler.
- Babam, Oğlum, Torunum, (10. basım, 2017). Emre Kongar'ın 100 yıllık aile öyküsü.
- Ben Müsteşarken, (11. basım, 2011). Ankara'da, siyaset, bürokrasi ve sanat çevreleri.
- Demokrasi ve Kültür, (8. basım, 2016). Kültür ve demokrasinin ilişkileri.
- Demokrasi ve Laiklik, (11. basım, 2017). Bir "Aydınlanma" kitabı.
- Demokrasi ve Vampirler, (4. basım, 2002). Türkiye'de demokrasinin yaşama düzenine nasıl dönüştüğüne ilişkin güncel çözümleme ve yorumlar.
- Demokrasimizle Yüzleşmek, (19. basım, 2008). Türkiye'deki demokratik rejimi eleştiren ve çözümler öneren bir çalışma.
- Devrim Tarihi ve Toplum Bilim Açısından Atatürk, (19. basım, 2017). Atatürk'e, toplumbilim kuramları açısından yeni bir bakış.
- Emre Kongar Seçkisiyle NUTUK, (1. Basım, 2018). Türkiye Cumhuriyeti'nin temelinde yatan İstiklâl Savaşı'nı ve Atatürk Devrimlerini, tarih içinde yerli yerine oturtan bir eser.
- Hocaefendi'nin Sandukası (roman), (23. basım, 2018). Üniversitesinin ve öğrenci olaylarının hicvedildiği, Fatih Sultan Mehmet döneminde geçen bir aşk, macera ve gerilim romanı.
- İçimizdeki Zalim, (11. basım, 2018). Bir toplumbilimci duyarlılığıyla hem bireysel dünyamızda hem de toplumsal yaşamın derinliklerinde "zalim" in izinin sürüldüğü bir kitap.
- Kızlarımızın Mektupları, (74. basım, 2018). Kongar'ın, okumak için evden ayrılan ikiz kızlarına yazdığı, onlarla dertleştiği, kendisini ve erkek egemen feodal toplumu eleştirdiği mektuplar.
- Konsantremi Bozma!, (4. basım, 2006). Prof. Emre Kongar, keskin gözlem gücü ve derin kültürüyle, hem "Türkiye'deki medya"nın hem de "medyatik Türkçe"nin sorunlarına eğilior.
- Kültür Üzerine, (11. basım, 2017). Kültür üzerine temel bilgiler, denemeler, kültürümüzün kaynakları ve özellikleri.
- Küresel Terör ve Türkiye, (14. basım, 2016). Prof. Emre Kongar bu yapıtında küreselleşmeyi, küreselleşen terörü ve bu ikisinin dünyayı ve Türkiye'yi nasıl etkileyeceğini irdelior.
- 12 Eylül Kültürü, (7. basım, 2017). 12 Eylül'ün kültürel açıdan eleştirisi.
- Tarihimizle Yüzleşmek, (98. basım, 2017). Resmî ve gayresmî tarihin eksiklerini, yanlışlarını irdelleyen bir çalışma.
- Toplumsal Değişme Kuramları ve Türkiye Gerçeği, (21. basım, 2018). Toplumsal bilimlerdeki değişme kuramlarını ele alan çalışma. (Sedat Simavi Sosyal Bilimler Ödülü.)
- Trajikomik, (6. basım, 2005). Emre Kongar'ın, toplumsal sorunlarımıza ince bir mizah anlayışıyla eğildiği, hem gülümseten hem de düşündüren bir kitap.
- Türk Topumbilimcileri I, II, (4. basım, 2016). Temel bir başvuru kitabı.
- Türkiye Üzerine Araştırmalar, (2. basım, 1996). Gecekondu, aile ve kent planlaması üzerine toplumbilimsel yaklaşımlar.
- Yamyamlara Oy Yok!, (5. basım, 1999). Türkiye'de siyasal yozlaşma ve politikacıların nasıl yamyamlaştığı üzerine denemeler.
- Yaşamın Anlamı, (15. basım, 2019). Yaşam, sevgi ve üretim üzerine otobiyografik denemeler.
- Yazarlar, Eleştiriler, Anılar, (2. basım, 2016), Edebiyatçılarımız üzerine tanıklıklar...
21. Yüzyılda Türkiye, (49. basım, 2018). Türkiye'yi çözümleyen bir başyapıt. (Ayдын Doğan Vakfı Ödülü.)
- 28 Şubat ve Demokrasi, (7. basım, 2016). 28 Şubat'ın demokrasimiz açısından ifade ettiği anlam ve Türkiye'nin demokrasi sorunları üzerine düşünceler.
- Yozlaşan Medya ve Yozlaşan Türkçe, (3. basım, 2003). Yozlaşan medyanın sorunları, Türkçe yanlışları ve çözüm önerileri.

EMRE KONGAR

İSTANBUL

BİTMEYEN BİR AŞK

*(1940'lardan Bugüne Efsaneler,
Anılar, İzlenimler)*

Remzi Kitabevi

İçindekiler

Giriş.....	7
1. İstanbul Aşkım, Sevgilimin Bağrında Doğmuş Bir Aşk Çocuğu Olmamdan... ..	13
2. İstanbul'a Âşık Olmak: Sonsuzluğa Köprü Kurmak!	18
3. Çok Kimlikli Perişan Bir Sevgili	22
4. İstanbul'un Gerçek Adı Nedir?.....	28
5. İstanbul Üzerine Efsaneler ve Bir Yalan	34
6. İstanbul'un Fethi: Stefan Zweig, Yahya Kemal ve Kritovulos	47
7. Boğaz, Çengelköy Vahdettin'in Köşkü	60
8. Eski İstanbul: Çarşıkapı	83
9. Nisan Günlerinde Aşk ve Taksim Belediye Gazinosu.....	100
10. Eski İstanbul: Maçka-Beyazıt Tramvayı.....	106
11. İstanbul'un Meydanları: Sultanahmet, Beyazıt, Taksim ...	115
12. Eski İstanbul ile Yeni İstanbul Arasında: Balipaşa'dan Halil Rifat Paşa'ya... ..	125
13. Beyoğlu'nda Sahte Bilet Günleri... ..	135
14. Kentin Bağrına Saplanan İlk Hançer: Hilton'un Aşk ve Savaşla Yoğrulan Öyküsü.....	141
15. Kara Tren Nostaljisi.....	148
16. İstanbul'da Kutlayamadığım Bir 19 Mayıs	162
17. Piraye'nin Köşkünde: İzgen Öksüzcü ve Memet Fuat ile.....	166
18. Sonsuzluğa Yürümek... Hem de İstanbul'da.....	172
19. İstanbul'da Yaz Bitir, Aşk Bitmez!.....	183

20. “Perişan Sevgilime” Kitsch Elbise: Gökdelenler ve AVM’ler.....	190
Epilog I: Bir Distopya: 3000 Yılında İstanbul	199
Epilog II: Distopyaya Karşı: 3000 Yılında Bir İstanbul Hayali	208
Kaynakça.....	216
Dizin	219

Giriş

Ben “Eski İstanbul”da doğdum...

Gerçek “Eski İstanbul”da:

Hem “Tarihsel Yarımada” anlamındaki “Eski İstanbul”da...
Hem de politikacılar tarafından perişan edilmeden yani “Menderes’in eli değmeden önce” anlamındaki “Eski İstanbul”da.

Bu kente, onun perişan edilmeden önceki haline âşık oldum ben. Ama politikacılar gibi “yağmalamak”, “onu tüketerek servetime servet katmak” üzerine kurulu bir aşk değildi benimki.

Benim aşkım:

Ne kadar perişan edilmiş olursa olsun, onun kollarında aynı anda hem eskiyi anımsamak, hem de bugünü yaşamak...

Onu seyretmek... Onu, kılcal damarlarında, incecik, dar, parke taşlı, inişli yokuşlu sokaklarında dolaşarak hissetmek...

Onun, her dilden aşk nağmeleri fısıldayan, dalga, yaprak ve rüzgâr seslerini dinlemek... Çıgan melodileri ile Viyana valslerinin, Mozart’ın nağmelerinin Dede Efendi ve İtri bestelerine karıştığı müziğiyle bütünleşmek...

Mısır Çarşısı’nın baharatları ile, Vahdettin’in Köşkü’ndeki ıhlamlurların ve çam ağaçlarının birbirine karışan, insanı sarhoş eden kokularıyla kendimden geçmek...

Yahya Kemal Beyatlı gibi ona bir tepeden bakmak...

*“Sana dün bir tepeden baktım aziz İstanbul!
Görmedim gezmediğim, sevmediğim hiçbir yer.
Ömrüm oldukça, gönül tahtıma keyfince kurul!
Sade bir semtini sevmek bile bir ömre değer.”*

diyebilmektir.

İstanbul sadece beni ve Yahya Kemal'i kendine âşık etmemiştir. Örneğin, sanat ve düşün alanlarında Yahya Kemal ile karşıt kampta yer almış olan Orhan Veli de ona âşıktır:

Ben Yahya Kemal'in şiirinde olduğu kadar, Orhan Veli'nin aşığıdaki dizelerinde de kendi duygularımı bulur, onun gibi gözlerim kapalı, İstanbul'un değişik semtlerden gelen farklı doğa ve insan seslerini dinleyebilmek isterim:

*İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı
Önce hafiften bir rüzgâr esiyor;
Yavaş yavaş sallanıyor
Yapraklar, ağaçlarda;
Uzaklarda, çok uzaklarda,
Sucuların hiç durmayan çingirakları
İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı.*

*İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;
Kuşlar geçiyor, derken;
Yükseklerden, sürü sürü, çılgık çılgık.
Ağlar çekiliyor dalyanlarda;
Bir kadının suya değişiyor ayakları;
İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı.*

İstanbul'u dinlemek, koklamak, seyretmek, hissetmek, tatmak yani onu yaşamak, onunla bütünleşmek; sonra da bu yaşadıklarını sonsuza kadar defalarca duyumsamak, özümsemek...

Özetle, hem platonik, hem de tensel, onunla özdeşleşen, onun Roma'dan, Bizans'tan, Osmanlı'dan gelen ve Cumhuriyet'le yoğrulmuş kültürüyle, "İstanbul Türkçesi" denilen diliyle, "İstanbul Efendisi" denilen nezaket ve terbiye timsali kişilik özellikleriyle, her dilden, her dinden, her mezhepten, her ırktan, her milliyetten İstanbullular ile barış içinde yaşayarak kentle bütünleşen, onun içinde eriyen gerçek bir âşk!

İşte bu kitap benim İstanbul'a olan "Sonsuz Aşkımın" öyküsüdür.

Kışları şimdi yerinde bir banka şubesinin olduğu Çarşıkapı'da Pekit Evi'nde, Nişantaşı'nda şimdi yerinde bir AVM'nin yükseldiği Şişli Terakki Lisesi'nde, yazları Çengelköy tepelerinde, şimdi devlet tarafından el konulmuş olan Vahdettin'in Köşkü'nde büyüdüm.

İstanbul'u tecavüz edilmemiş haliyle tanıdım, sevdim, âşık oldum ve ne yazık ki, hoyratça paramparça edilmesine de tanıklık ettim:

Ne Menderes'in Aksaray'dan parmağını uzatıp işaret ederek, “*Buradan surları göreceğim*” dediği Topkapı yönündeki Millet Caddesi açılmıştı, ne de yine Aksaray'ı Edirnekapi'ya bağlayan ve artık bütün törenlerin yapıldığı Vatan Caddesi.

Bu yazıları yazarken, Millet Caddesi'nin adının Turgut Özal Caddesi, Vatan Caddesi'nin adının da Adnan Menderes Bulvarı olarak değiştirildiğini öğrendim. Ama hemen belirtmeliyim ki, 2019 yılında bile İstanbul halkı bu caddeleri eski adlarıyla anıyor.

İstanbul'un tarihi dokusunu ilk yok eden siyasetçi Adnan Menderes'tir. Millet ve Vatan caddeleriyle, birçok cami ile birlikte pek çok tarihsel yapıyı yıkmış, Eski Yarımada'yı bütünüyle tahrip etmiştir.

Sevgili Öner Ciravoğlu, *Fındıkzade, Bir Sur İçî Rüyası* adlı kitabında, 1950'lerde Şehremini İş Bankası müdürü olan Mustafa Kemal Sayıl'dan dinlediği bir anıyı şöyle aktarıyor:

Adnan Menderes'in Vatan ve Millet caddelerini açtığı günlerde müdür Mustafa Kemal Sayıl, “*Bir sabah işe geldiğinde müdür koltuğunda takım elbiseli, saçları briyantınli bir kişinin oturduğunu görür. ‘Acaba yerime ani bir tayin mi oldu’ diye düşünürken, koltuktaki adam tebessüm etmektedir. Bu kişi Adnan Menderes'ten başkası değildir.*” (ss. 16-17)

Millet Caddesi'nin açılışı bizim aileyi doğrudan etkilemişti; çünkü dedemden kalma Tevekkül'deki ahşap konak, yolun karşısındaki Selçuk Sultan Camisi onun arsasına geri çekileceği için istimlak edilmiş, anneanneme yokuşun daha altında bir başka

kâgir ev alınmış, ahşap konağa alışık olan anneannem ise bu evde bir türlü mutlu olamamıştı.

* * *

10

Henüz perişan edilmemiş olan sevgili İstanbulumun o zamanki konaklarında mutfaklar hep çok genişti. Tabanları da büyük, bordo renkli, “malta taşı” denilen taşlarla döşeliydi. Anneannemin Tevekkül’deki, Hayriye teyzemin Bakırköy/Yenimahalle’deki konaklarının ve Çengelköy’deki Vahdettin’in Köşkü’nün mutfakları böyle taşlarla döşenmişti.

Anneannemin mutfağında, sade kahvesini pişirmek için mangala sürdüğüm cezvenin kaynamasını beklerken...

Vahdettin’in Köşkü’nde, dökme demirden yapılmış olan maltızın üzerinde kaynayan muhallebi tenceresini, dibi tutmasını diye sürekli karıştırırken...

Hayriye teyzemin konağındaki mutfakta, tulumbadan su çekerken...

Hep gözümün önünde olan o taşlar, belleğime adeta silinmez görüntülerle kazanmışlardır.

* * *

Bu kitapta, Menderes’le başlayan tahribattan önceki, 1950’lerin başındaki sevimli İstanbul’a âşık olan ve bu aşkını, günümüzde artık perişan olmuş, içinde yaşaması son derece güçleşmiş olan metropol İstanbul’a karşın, mazoşistçe sürdüren toplumbilim öğrencisi bir “çocuğun” anıları, gözlemleri, duygu ve düşünceleri yer alıyor.

Ben zaten geçmiş, bugünü ve geleceği aynı anda, birlikte yaşamayı bir zihin ve duygu jimnastiği olarak alışkanlık edinmişimdir...

O nedenle yazdıklarımı, sadece bir çocuğun anıları olarak değil, hem bir “çocuğun”, hem bir “gencin”, hem de bir “yetişkinin” üçgen prizmadan aynı anda ayrıışarak yansıyan farklı renklerinin bütünü olan “sonsuz bir aşkın” görüntüsü olarak da ele alabilirsiniz.

Âşık olduğu kentin yağmalanışına, tahrip ve perişan edilmesine tanık olurken, bu yağmayı, bu tahribatı engelleyemeyen, o acıları adeta kendi bedeninde ve ruhunda hissedenen, mutluluğu sevgilisinden arta kalan zerrelere ve doğada dolaşarak anılarında arayan bir toplumbilim öğrencisinin duygularını yani benim bu kente karşı neler hissettiğimi belki de Enis Batur'un *Cinlerin İstanbul'u* adlı kitabındaki şu satırlarda bulabiliriz:

“İstanbul beni dağladı, delik deşik etti, tek memesinden emzirdi, zehrini şırıngaladı içime, beni büktü, kırdı, canlı canlı yaktı, pıhtılaştırdı, uçurdu, itti, geri geçti, ... içinden geçerken iç sesi kıldı. (s. 7)

Ben İstanbul'a sahip olamadım elbette; ama İstanbul bana sahip oldu; beşiğimi salladı, kalbimi dağladı, zihnimi kodladı; sardı sarmaladı, büyüttü, Ankara'ya, Amerika'ya yolladı, sonra bir bu-merang gibi yine Ankara üzerinden bağrına geri aldı.

* * *

Her aşk bir tutsaklıktır:

Hem aşka, aşkın kendisine ve hem de maşuka, âşık olununa olan tutsaklık.

Bu kitapta yüreğinin ve zihninin zincirlerine karşın “dili çözülen” bir İstanbul tutsağının izlenimlerini okuyacaksınız.

Temmuz 2019
İstanbul, İkinci Ulus

BÖLÜM I

İstanbul Aşkım, Sevgilimin Bağrında Doğmuş Bir Aşk Çocuğu Olmamdan...

Evet ben İstanbul'un bağrında, Nişantaşı'nda bir hastanede, gece yarısı doğmuş bir aşk çocuğuyum:

Hem de yaralı bir aşk çocuğu!

Felsefe öğretmeni İhsan Kongar'la felsefe/edebiyat öğretmeni Mesude Kongar aşkının, ağabeyinin ölümüyle yaralanan, ikinci aşk çocuğu!

Aniden sancılanması üzerine karısını palas pandiras hastaneye yetiştiren İhsan Öğretmen'in doğumdan sonra, sabaha karşı karısının elbiseleri omuzunda, yürüyerek eve dönerken bekçi tarafından hırsız sanılarak karakola celbedildiği bir aşkın çocuğu!

* * *

İhsan Kongar, Köprülü (Tito Veles) doğumlu, Üsküp'te büyümüş Makedonya göçmeni bir gençtir.

Ailesinin Tuva'dan Kırım'a, Kırım'dan Makedonya'ya geldiği söylenir.

İhsan, Balkan Savaşı sırasında, sokağın bir köşesinden düşman girerken, evdeki çaydanlığı bile yanan sobanın üzerinde kaynar bırakıp sokağın öbür ucundan kaçan bir ailenin, sonradan oğlu Emre Kongar'ın *Hocaefendi'nin Sandukası* adlı romanındaki

olumlu kahramana ismini verecek olan, mal müdürü Raşit Efendi ailesinin çocuğudur.

Raşit Efendi anavatana gelince, eşi Arnavut Türklerinden Gül Hanım, üç kızı ve iki oğluyla birlikte Kartal'a yerleşir; yeniden mal müdürü olarak atanır.

Gençliğinde babasına aynî vergi tahsilatında (getirilen ürün üzerinden tartı ile yapılan vergi tahsilatı) yardım eden İhsan, barfiks yapan, sportmen bir çocuktur.

Kimlikleri milliyetten çok din üzerinden tanımlanan bütün Balkan Türkleri gibi namazında niyazındadır.

Babası, vergi tahsilatında kendisine yardım etmesini istediğinde, Kuran'a el bastırarak, halkın malının tartılmasında hile yapmayacağına dair ona yemin ettirir. (Malum vergi "ondalık" anlamına gelen "aşar": Halkın ürettiği malın onda birinin tartılıp vergi olarak alınmasıyla tahsil ediliyor.)

İhsan Kongar, bu olayı, sonraları, "*Gençliğimde dindarlık, beni hile yapmaktan korumuştur*" diye gülerек anlatırdı.

İhsan, öğretmen okulunda öğrenciyken, bir İstanbul kızı olan Mesude ile tanışır ve büyük bir aşk başlar.

Ne var ki, İhsan ilkokul öğretmenliği eğitimi görmekte, Mesude ise Edebiyat Fakültesi'nde yüksek tahsil yapmaktadır.

Medresetül Kuzat (Hukuk Mektebi) müderrislerinden, Alaçam doğumlu, ailesi Anadolu'dan Yanya'ya gitmiş, Yanya'dan Karadeniz'e oradan da İstanbul'a gelmiş olan Hasan Fehmi Efendi ile Midilli göçmeni Cemile Hanım'ın kızı olan İstanbullu Mesude, "*Ben lise öğretmenini olacağım, sen de Yüksek Öğretmen Okulu'na gitmeli ve lise öğretmenini olmalısın*" diyerek göçmen çocuğu İhsan'ı Yüksek Öğretmen Okulu'na girmeye teşvik eder.

Aşk büyük, ilişki ciddi ve derindir:

İhsan önce iki yıl Yüksek Matematik okur, sonra Felsefe bölümüne geçer. Bütün hayatı boyunca da "*Yüksek Matematik bilmeden iyi felsefeci olamaz*" diye övünür.

Sonunda iki sevgili, ailelerinin de onayını alarak nişanlanırlar.

Ama dönem, savaştan yeni çıkmış, yoksul halkın verem, trahom ve sıtma pençesinde kıvrandığı dönemdir.

Mesude'nin küçük erkek kardeşi Ziya'yı İstanbul'daki Mülkiye Mektebi ikinci sınıfında öğrenciyken öldüren dönemin belası, "ince hastalık" yeni nişanlanmış olan İhsan'ı da yakalar.

Bu arada okul bitmiş, İhsan'ın tayini İzmir'e çıkmıştır.

İhsan, verem olduğunu Mesude'ye bir mektupla bildirir ve hasta olduğu için nişanı bozmalarını önerir.

Mesude cevaben yazdığı mektupta "*Ben bir defa severim ve sonsuza kadar severim; seni sevdim, gerekirse sonsuza kadar beklerim*" diye yanıt verir.

İki sevgilinin birbirlerinden ayrı olduğu yıllarda İhsan'ın zamanını nasıl geçirdiğini, İzmir'de onunla birlikte öğretmenlik yapan, sonradan Işık Lisesi müdürü olan Sacit Öncel, "*Biz geceleri çapkınlığa çıkardık, İhsan, 'Ah Mesude' diyerek evde oturup ağlardı*" diye anlatır.

Dört yıl nişanlı kalan sevgililer, sonunda, İhsan'ın biraz iyileşmesi ve İstanbul'a tayin olmasıyla evlenirler.

İhsan, Mesude'nin, şimdi yerinde cadde üstündeki Selçuk Sultan Camisi olan Haseki'deki ahşap konağına iç güveysi gelir.

Doktorlar, veremle zayıf düşen bünyesini güçlendirmek için İhsan'a her gece bir bardak kırmızı şarap içmesini önermişlerdir ama kayınpeder ulemadan bir müderristir, onun sofrasında bu nasıl olacaktır?

İhsan eczaneye gider, bir boş şişe alır, üzerine "Kuvvet Şurubu" etiketi yapıştırır ve şarabı içine koyup masaya getirir. Beş kızının beşini de okutmuş ve öğretmen yapmış olan müderris kayınpeder olayı fark ederse de hiç bozuntuya vermez, anlamazlıktan gelir; Kongar ailesi Mesude'nin hamile kalması üzerine Çarşıkapı'daki Pekit Evi'ne taşınana kadar bu düzen böyle devam eder.

* * *

1935 yılında iki felsefe öğretmenin birinci çocuğu Engin doğar.

Engin büyük bir özenle büyütülür.

Lise fen kolunda okumasına karşın, babası tarafından özel olarak felsefe dersi verilir.

Liseden sonra, İstanbul Teknik Üniversitesi Mimar Mühendislik bölümüne girer.

Bir yandan şiir ve öykü yazmakta, öte yandan lisanslı sporcu olarak kürek, yüzme, boks, eskrim ve dağcılık yapmaktadır.

Arkadaşları tarafından sevilen ve sosyal olarak çok aktif olan Engin, fakültenin öğrenci derneğinde de ikinci başkanlığa seçilmiştir.

Annesi, tehlikeli olduğu için, dağcılık yapmasından memnun değildir; Engin annesini “*Anneciğim, dağcılıkta macera, tehlike yoktur, spor için normal yürüyüş gibi tırmanış vardır*” diye teselli eder...

Ve bir 1956 yılı Ekim ayının başında, Aladağlara gittiği bir dağcılık seferinden ölüm haberi gelir.

Engin’den altı yıl sonra doğan ailenin ikinci çocuğu Emre aslında kız beklenmiş, doğum sonrası için pembe takımlar hazırlanmıştır ama ikinci evlat da erkek olur.

Annenin ikinci hamileliği sırasında Hitler’in orduları sınıra dayanmıştır. İstanbul’un boşaltılması konuşulmaktadır. Çocuğu doğurup doğurmamak bile tartışılır. Kongar ailesi, sonunda, “*Hitler Türkiye’ye girerse, ha İstanbul, ha Ankara, fark etmez*” der ve İstanbul’dan ayrılmaz; çocuğun da doğurulmasına karar verir.

Emre 1941 yılında İkinci Dünya Savaşı’nın en civcivli döneminde, Hitler’in tehdit ettiği Türkiye’de, ABD’nin II. Dünya Savaşı’na girmesine yol açan Pearl Harbor baskınından yaklaşık 2 ay önce bir aşk çocuğu olarak, Nişantaşı’nda bir hastanede doğar.

Daha sonra çocukluk ve ilk gençlik çağını, Çarşıkapı ve Çengelköy’le birlikte yaşadığı Nişantaşı’nda, ahşap konakların yerine AVM denilen alışveriş merkezlerinin ve otoparkların yapıldığını görerek kahrolacaktır!

Hayatının idolü olarak gördüğü ağabeyi Engin öldüğünde Emre 15 yaşındadır:

Anne babasının özenle yetiştirdiği 21 yaşındaki ağabeyinin ölümünün aileyi nasıl yıktığını görür ve “*Keşke onun yerine ben ölseymdim, bu kadar üzülmezlerdi, babam yüreğine inip ölmezdi, aile dağılmazdı,*” der.

Ağabeyinin ölümü üzerine kendine biçtiği ömür 30 yıldır. Bu nedenle çılgın gibi çalışır, ilk üç kitabı 30 yaşının başında yayınlanır; şimdi 80’ine merdiven dayamış olduğu bir dönemde, “bilgisayar tuşlarına basarak kaleme aldığı” bu satırları yazarken kendi kendine acı acı gülümseyerek mırıldanır:

“İstanbul aşkı ‘acıyı bal eylemeden’ yaşanamazdı ve yazılamazdı zaten!”

* * *

Evet ben de bir aşk çocuğuyum:

Perişan edilmiş bu kente hâlâ umutsuzca âşık olan yaralı bir aşk çocuğu!

(Görsel açıdan İstanbul’u ölümsüzleştiren çok kitap vardır. Bunların en güzel ve özgünlerinden biri Şakir Eczacıbaşı’nın *Visions of Istanbul*’udur.)

